

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI

ÜLEMNÕUKOGU TEATAJA

29. oktoober 1960

Nr. 39

1. aastakäik

SISUKORD

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus Antarktika kohta käiva lepingu ratifitseerimisest.

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus akadeemik S. D. Skazkini autasustamise kohta Lenini ordeniga.

I

97. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus «Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimiste määrustiku» kinnitamise kohta.

III

Muudatused territooriumi administratiivses jaotuses.

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumis.

NSV LIIDU ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

Antarktika kohta käiva lepingu ratifitseerimisest

Ratifitseerida NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatud, NSV Liidu Ülemnõukogu Liidunõukogu ja Rahvuste Nõukogu välisasjade komisjonide poolt heakskiidetud ja ratifitseerimiseks esitatud Antarktika kohta käiv leping, mis on NSV Liidu esindaja poolt alla kirjutatud Washingtonis 1. detsembril 1959.

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi esimees **L. BREŽNEV**

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär **M. GEORGADZE**

Moskva, Kreml, 20. oktoobril 1960.

NSV LIIDU ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

Akadeemik S. D. Skazkini autasustamise kohta Lenini ordeniga

Seoses akadeemik S. D. Skazkini seitsmekümnenda sünnipäevaga ja märkides tema suuri teeneid ajalooteaduse alal ja teadusliku kaadri ettevalmistamisel autasustada sm. Sergei Danili p. **Skazkinit Lenini ordeniga**.

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi esimees **L. BREŽNEV**

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär **M. GEORGADZE**

Moskva, Kreml, 19. oktoobril 1960.

I

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI SEADLUS

97 «Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimiste määrustiku» kinnitamise kohta

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium **otsustab:**

1. Kinnitada «Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimiste määrustik» vastavalt lisale.
2. Lugeda Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 1957. aasta 12. oktoobri seadlusega kinnitatud «Eesti NSV rahvakohtute valimiste määrustik» kehtivuse kaotatuks.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees **J. EICHFELD**

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär **A. KRÜNDEL**

Tallinn, 24. oktoobril 1960.

Eesti NSV rajoonide (linnade) rahvakohtute valimiste**m ä ä r u s t i k****I peatükk****Valimissüsteem**

1. «Eesti NSV Konstitutsiooni» § 81 ja «Eesti NSV kohtukorralduse seaduse» § 27 alusel rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunikud valitakse rajooni (linna) kodanike poolt üldise, ühetaolise ja otsese valimisõiguse alusel salajasel hääletamisel viieks aastaks.

Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujad valitakse tööliste, teenistujate ja talupoegade üldkoosolekutel nende töö- või elukoha järgi ning sõjaväelaste üldkoosolekutel väeosade järgi kaheks aastaks.

2. Rahvakohtunikuks ja rahvakaasistujaks võidakse valida Eesti NSV iga kodanik, kellel on valimisõigus ja kes valimiste päevaks on saanud 25 aastaseks.

3. «Eesti NSV Konstitutsiooni» § 18 alusel on kõigi teiste liiduvabariikide kodanikel Eesti NSV territooriumil õigus valida rahvakohtuid ja olla valitav rahvakohtunikuks või rahvakaasistujaks võrdselt Eesti NSV kodanikega.

4. Rajoonide (linnade) rahvakohtute valimised toimuvad riigi kulul.

II peatükk**Valijate nimekirjad rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimistel**

5. Valijate nimekirju rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimisteks koostavad linnades linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed, rajoonilise jaotusega linnades — rajooninõukogude täitevkomiteed, alevites — alevinõukogude täitevkomiteed, maal — külade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed.

6. Valijate nimekirjadesse võetakse kõik kodanikud, kes elavad nimekirjade koostamise momendil antud nõukogu territooriumil ja kes on saanud valimiste päevaks 18-aastaseks, sõltumata rassilisest ja rahvuslikust kuuluvusest, soost, usutunnistusest, hariduslikust tsensusest, paiksusest, sotsiaalsest päritolust, varanduslikust seisundist ja endisest tegevusest.

7. Valijate nimekirjadesse ei kanta isikuid, kes seadusega kindlaksmääratud korras on tunnistatud nõdrameelseks.

8. Valijate nimekirjad koostatakse iga valimisjaoskonna kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaksmääratud vormi kohaselt, ära näidates tähestikulises järjekorras valija perekonna-, ees- ja isanime, vanuse ja elukoha ning kirjutatakse alla tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee esimehe ja sekretäri poolt.

9. Sõjaväeosades ja sõjaväekoondistes koostatakse valijate nimekirjad komandöri allkirjaga. Väljaspool sõjaväeosa elavad sõjaväelased kantakse valijate nimekirjadesse elukoha järgi vastavate tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt.

10. Tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee võimaldab valijatel 20 päeva enne valimisi tutvuda valijate nimekirjadega tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee või valimisjaoskonna ruumes.

Valijate nimekirja üks eksemplar säilitatakse vastavalt kas tööraha saadikute nõukogu täitevkomitees, sõjaväeosas või sõjaväekoondises.

11. Avaldused ebaõigsuste kohta valijate nimekirjas (nimekirjast väljajätmine, nimekirjast kustutamine, perekonna-, ees- ja isanime moonutamine, ebaõige võtmine nimekirja jne.) esitatakse sellele tööraha saadikute nõukogu täitevkomiteele, kes nimekirja avaldas.

12. Tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee on kohustatud kolme päeva jooksul läbi vaatama iga avalduse ebaõigsuse kohta valijate nimekirjas ja tegema vajalikud parandused valijate nimekirja või andma avaldajale kirjaliku õienduse tema avalduse tagasilükkamise motiivide kohta. Kui avaldaja ei nõustu tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee otsusega, võib ta esitada kaebuse kõrgemalseisva tööraha saadikute nõukogu täitevkomiteele, kes on kohustatud kolme päeva jooksul selle kaebuse läbi vaatama ning oma otsusest viivitamatult teatama nii avaldajale kui ka tööraha saadikute nõukogu täitevkomiteele. Kõrgemalseisva tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee otsus on lõplik.

III peatükk

Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimiste organiseerimine

13. Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimised toimuvad ühe päeva kestel, mis on ühine kogu Eesti NSV-le.

Valimiste päeva määrab kindlaks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium hiljemalt 30 päeva enne valimisi. Valimised toimuvad puhkepäeval.

14. Rahvakohtunike valimisi organiseerib Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium rajoonide ja rajoonilise jaotuseta vabariigilise alluvusega linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede kaudu.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium valvab kogu Eesti NSV territooriumil käesoleva valimiste määrustiku täitmise järele valimiste kestel, vaatab läbi rajoonide ja linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede ebaõige tegevuse kohta esitatud kaebused ja võtab nende kaebuste kohta vastu lõplikke otsuseid.

15. Rajoonide ja rajoonilise jaotuseta vabariigilise alluvusega linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed:

a) moodustavad rahvakohtunike valimisteks rajooni või linna territooriumil valimisjaoskonnad ja kinnitavad valimiste jaoskonnakomisjonid;

b) registreerivad «Eesti NSV Konstitutsiooni», «Eesti NSV kohtukorralduse seaduse» ja käesoleva valimiste määrustiku nõuetele vastavalt ülesseatud rahvakohtunike kandidaate;

c) varustavad valimiste jaoskonnakomisjone Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaksmääratud vormi kohaste valimisedelitega rahvakohtunike valimisteks;

d) teevad kindlaks rahvakohtunike valimiste tulemused rajoonis või linnas;

e) annavad valitud rahvakohtunikele välja valituks tunnistamise tõendid;

f) vaatavad läbi valimiste jaoskonnakomisjonide ebaõige tegevuse kohta esitatud kaebused.

16. Igas rajoonis, rajoonilise jaotuseta linnas valitakse üks rajooni (linna) rahvakohus.

Iga rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunike arvu määrab kindlaks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium Eesti NSV Ülemkohtu esimehe esildusel.

17. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium avaldab rajoonide (linnade) rahvakohtute nimekirja, milles on näidatud igas rajoonis (linnas) valimisele kuuluvate rahvakohtunike arv, hiljemalt 28 päeva enne valimisi.

18. Valimisedelite vastuvõtmiseks ja häälte loendamiseks jagatakse linnade ja rajoonide territoorium valimisjaoskondadeks.

19. Valimisjaoskonnad moodustatakse ning antakse neile järjekorranumbrid vabariigilise alluvusega linnades linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt, rajoonilise jaotusega linnades — rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt, rajoonilise alluvusega linnades, alevites ja maal — rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt.

Valimisjaoskonnad moodustatakse hiljemalt 25 päeva enne valimisi.

20. Sõltuvalt kohalikest tingimustest moodustatakse valimisjaoskonnad arvestusega üks valimisjaoskond 300—3000 elaniku kohta.

Kaugetes paikkondades ja saartel lubatakse moodustada valimisjaoskondi vähem kui 300, kuid mitte alla 50 elanikuga.

Sõjaväeosad ja sõjaväekoondised moodustavad eraldi valimisjaoskonnad mitte vähem kui 50 ja mitte rohkem kui 3000 valijaga.

21. Igas valimisjaoskonnas moodustatakse valimiste jaoskonnakomisjon.

Valimiste jaoskonnakomisjonid moodustatakse tööliste ja teenistujate ametiühinguorganisatsioonide, kooperatiivsete organisatsioonide, kommunistliku partei organisatsioonide, noorsoo-organisatsioonide, kultuuri-, tehniliste ja teaduslike ühingute ja teiste seaduses ettenähtud korras registreeritud tööraha ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute esindajaist ning tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist ettevõtete ja asutuste järgi, talupoegade koosolekute esindajaist kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate koosolekute esindajaist sovhooside järgi, sõjaväelaste koosolekute esindajaist sõjaväeosade järgi.

22. Valimiste jaoskonnakomisjonid moodustatakse koosseisus: esimees, esimehe asetäitja, sekretär ja 4—8 liiget, valimisjaoskondades aga, kus on alla 300 elaniku, koosseisus: esimees, sekretär ja 1—3 liiget ning kinnitatakse vabariigilise alluvusega linnades linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt, rajoonilise jaotusega linnades — rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt, rajoonilise alluvusega linnades, alevites ja maal — rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt hiljemalt 20 päeva enne valimisi.

Valimiste jaoskonnakomisjoni esimees või sekretär vabastatakse kümme päeva enne valimisi põhitööst töötasu säilitamisega põhitöökoha järgi.

23. Valimiste jaoskonnakomisjon:

a) võtab vastu avaldusi ebaõigsuste kohta valijate nimekirjas ja esitab need läbivaatamiseks sellele töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele, kes koostas nimekirja;

b) võtab valimisjaoskonnas vastu valimisedeleid;

c) teostab hääle loendamist iga rahvakohtuniku kandidaadi kohta;

d) esitab rajooni või linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele hääletamisprotokolli;

e) annab asjatoimetuse vastava rajooni või linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele hoiule.

IV peatükk

Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike kandidaatide ülesseadmise kord

24. Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike kandidaatide ülesseadmise õigus kindlustatakse töörahva ühiskondlikele organisatsioonidele ja ühingutele: kommunistliku partei organisatsioonidele, ametiühingutele, kooperatiivseile organisatsioonidele, noorsoo-organisatsioonidele ja kultuuriühingutele nende vabariiklike, rajooni- ja linnaorganite näol, samuti tööliste ja teenistujate üldkoosolekutele ettevõtete ja asutuste järgi, talupoegade üldkoosolekutele kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate üldkoosolekutele sovhooside järgi, sõjaväelaste üldkoosolekutele sõjaväeosade järgi.

25. Hiljemalt 15 päeva enne valimisi on kõik töörahva ühiskondlikud organisatsioonid või ühingud, kes on rahvakohtunike kandidaadid üles seadnud, kohustatud registreerima need kandidaadid rajooni või rajoonilise jaotuseta vabariigilise alluvusega linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomitees.

Rajooni või linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee on kohustatud registreerima kõik töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute poolt «Eesti NSV Konstitutsiooni», «Eesti NSV kohtukorralduse seaduse» ja käesoleva valimiste määrustiku nõuete kohaselt üles seatud rahvakohtunike kandidaadid.

26. Töörahva ühiskondlik organisatsioon või ühing, kes seadis üles rahvakohtuniku kandidaadi, on kohustatud kandidaadi registreerimiseks esitama rajooni või rajoonilise jaotuseta vabariigilise alluvusega linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele järgmised dokumendid:

a) rahvakohtuniku kandidaadi ülesseadnud koosoleku või istungi protokoll, millele on alla kirjutanud juhatuse liikmed, kusjuures on märgitud nende elukohad; protokollis peab olema näidatud kandidaadi ülesseadnud organisatsiooni nimetus, koosoleku või istungi koht, aeg ja osavõtjate arv, rahvakohtuniku kandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi, tema vanus, rahvus, parteilisus, haridus, tegevusala ja elukoht;

b) rahvakohtuniku kandidaadi nõusolekuavaldus kandideerimiseks antud rajooni (linna) rahvakohtusse teda ülesseadnud organisatsiooni kandidaadina.

27. Rahvakohtuniku kandidaat võib kandideerida ainult ühte rajooni (linna) rahvakohtusse.

28. Rahvakohtuniku kandidaat ei või olla valimiste jaoskonnakomisjoni liige selles rajoonis või linnas, kus ta on üles seatud rahvakohtuniku kandidaadiks.

29. Rajooni või linna tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee keeldumise peale registreerida rahvakohtuniku kandidaati võib kaevata kahe päeva jooksul Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile, kelle otsus on lõplik.

30. Rajooni või linna tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee avaldab hiljemalt 12 päeva enne valimisi iga registreeritud rahvakohtuniku kandidaadi perekonna-, ees- ja isanime, vanuse, rahvuse, parteilisuse, hariduse ja tegevusala ning kandidaadi ülesseadnud ühiskondliku organisatsiooni nimetuse.

31. Kõik registreeritud rahvakohtunike kandidaadid kantakse kohustuslikult valimissedelile.

32. Rajooni või linna tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee on kohustatud laiali saatma kõigile valimiste jaoskonnakomisjonidele valimissedelid hiljemalt 10 päeva enne valimisi.

33. Valimissedelid trükitakse vastava rajooni või linna elanikkonna keeltes ja arvul, mis kindlustab kõigi valijate varustamise valimissedelitega.

34. Igale rajooni või linna tööraha saadikute nõukogu täitevkomitees registreeritud kandidaadi ülesseadnud organisatsioonile, samuti igale Eesti NSV kodanikule kindlustatakse õigus takistamatult agiteerida selle kandidaadi poolt koosolekuil, ajakirjanduses ja teiste vahenditega, vastavalt «Eesti NSV Konstitutsiooni» §-le 96.

V peatükk

Hääletamise kord rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimistel

35. Valijate häälte andmine toimub valimiste päeval kella 6.00 hommikul kuni kella 12.00 öösel.

36. Valimiste päeva hommikul kell 6.00 kontrollib valimiste jaoskonnakomisjoni esimees komisjoni liikmete juuresolekul valimiskaste ja kindlaksmääratud vormi kohaselt koostatud valijate nimekirja olemasolu, mille järel ta suleb kastid, pitseerib need komisjoni pitsatiga ja kutsub valijaid hääli andma.

Valimiste jaoskonnakomisjoni pitsati ja valimiskastide näidised määrab kindlaks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

37. Iga valija hääletab isiklikult, ilmudes selleks hääletamisruumi. Valijate häälte andmine toimub valimissedelite valimiskasti laskmise teel.

38. Valimisruumis eraldatakse valijaile valimissedelite täitmiseks erilised toad või sisustatakse selleks üksikud kabiinid. Neis tubades või kabiinides on keelatud ajal, mil valijad täidavad valimissedeleid, viibida ükskõik kellel, sealhulgas ka valimiste jaoskonnakomisjoni liikmeil, peale hääletajate.

39. Valimisruumi ilmunud valija esitab valimiste jaoskonnakomisjoni sekretärile või selleks volitatud liikmele kas passi või kolhoosiraamatu

või ametiühingupileti või mõne muu isikut tõendava dokumendi ja pärast kontrollimist valijate nimekirja järgi ning märkuse tegemist valijate nimekirja saab kindlaks määratud näidisele vastava valimissedeli.

40. Valija jätab ruumis, mis on määratud valimissedelite täitmiseks, valimissedelile nende rahvakohtunike kandidaatide perekonnanimed, kelle poolt ta hääletab, kriipsutades läbi ülejäänud. Selle järel läheb valija valimiskasti juurde ja laseb sellesse valimissedeli.

41. Valijal, kellel mingisuguste põhjuste tõttu ei ole võimalik iseisvalt täita valimissedelit, on õigus kutsuda ruumi, kus täidetakse valimissedeleid, ükskõik millise teise valija valimissedeli täitmiseks.

42. Valimisagitatsioon valimisruumis ei ole häälte andmise ajal lubatud.

43. Valimiste jaoskonnakomisjoni esimees vastutab korra eest valimisruumis.

44. Valimiste päeval kell 12.00 öösel kuulutab valimiste jaoskonnakomisjoni esimees häälte andmise lõpetatuks ja komisjon asub valimiskastide avamisele.

45. Enne valimiskastide avamist tuleb kõik kasutamata valimissedelid pitseerida valimiste jaoskonnakomisjoni pitsatiga.

VI peatükk

Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakohtunike valimiste tulemuste kindlakstegemine

46. Ruumis, kus valimiste jaoskonnakomisjon loendab hääli, on õigus viibida häälte loendamise juures töörahva ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute eriti selleks volitatud esindajail ning ajakirjanduse esindajail.

47. Avanud kastid, võrdleb valimiste jaoskonnakomisjon antud valimissedelite arvu isikute arvuga, kes said valimissedelid valijate nimekirja järgi, ja kannab võrdlemise tulemused valimiste jaoskonnakomisjoni hääletamisprotokollis.

Hääled loendatakse ning hääletamise tulemused kantakse protokollis eraldi iga rahvakohtuniku kandidaadi kohta.

48. Valimissedelid, millele hääletamise juures on jäetud rohkem kandidaate, kui kuulub valimisele rahvakohtunikke antud rajoonis või linnas, samuti valimissedelid, mis ei vasta kindlaksmääratud näidisele, tunnistatakse kehtetuks.

Kui tekib kahtlus valimissedeli kehtivuses, otsustab valimiste jaoskonnakomisjon küsimuse hääletamise teel, mis märgitakse protokollis.

49. Valimiste jaoskonnakomisjon koostab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaksmääratud vormi kohase hääletamisprotokollis kahes eksemplaris, millele kirjutavad alla valimiste jaoskonnakomisjoni liikmed, nende hulgas tingimata komisjoni esimees ja sekretär.

50. Valimiste jaoskonnakomisjoni protokollis peab olema märgitud:

- a) hääletamise alguse ja lõpu aeg;
- b) valijate nimekirjas olevate valijate üldarv;
- c) valijate arv, kes said valimissedelid;
- d) valijate arv, kes võtsid osa hääletamisest;

e) kehtetuks tunnistatud valimisedelite arv;
f) iga rahvakohtuniku kandidaadi poolt ja vastu antud häälte arv;
g) valimiste jaoskonnakomisjonile esitatud avalduste ja kaebuste lühike kokkuvõte ning valimiste jaoskonnakomisjoni poolt vastuvõetud otsused.

51. Pärast häälte loendamise lõpetamist ja protokollile allakirjutamist kuulutab valimiste jaoskonnakomisjoni esimees välja komisjoni istungil hääletamise tulemused.

52. Pärast hääletamisprotokollile allakirjutamist on valimiste jaoskonnakomisjoni esimees kohustatud viivitamata saatma hääletamisprotokollile ühe eksemplari rajooni või linna tööraha saadikute nõukogu täitevkomiteele.

53. Kõik valimisedelid (eraldi kehtivad ja eraldi kehtetuks tunnistatud) tuleb pitsierida valimiste jaoskonnakomisjoni pitsatiga ja ühes hääletamisprotokollide teiste eksemplaridega, asjatoimetuse ja valimiste jaoskonnakomisjoni pitsatiga anda valimiste jaoskonnakomisjoni esimehe poolt hoivale: rajoonilise jaotusega vabariigilise alluvusega linnades — linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteedele, rajoonilise jaotusega linnades — rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteedele, rajoonilise alluvusega linnades, alevites ja maal — rajoonide tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteedele.

Tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed on kohustatud säilitama valimisedeleid kolm kuud, arvates valimiste päevast.

54. Rajooni või linna tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee teeb kindlaks rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunike valimiste tulemused valimiste jaoskonnakomisjonide hääletamisprotokollide alusel.

55. Tööraha ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute eriti selleks volitatud esindajail ning ajakirjanduse esindajail on õigus viibida rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunike valimiste tulemuste kindlakstegemise juures rajooni või linna tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee istungil.

56. Rajooni või linna tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee koostab protokollile rahvakohtunike valimiste tulemuste kohta Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt kindlaksmääratud vormi kohaselt kahes eksemplaris, millele kirjutavad alla rajooni või linna tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee esimees ja sekretär.

57. Rahvakohtunike valimiste tulemuste kohta koostatud protokollis peab olema märgitud:

- a) valimiste jaoskonnakomisjonide arv rajoonis või linnas;
- b) hääletamisprotokollile esitanud valimiste jaoskonnakomisjonide arv;
- c) valijate üldarv rajoonis või linnas;
- d) valijate arv, kes said valimisedelid;
- e) valijate arv, kes võtsid osa hääletamisest;
- f) kehtetuks tunnistatud valimisedelite arv;
- g) iga rahvakohtuniku kandidaadi poolt ja vastu antud häälte arv;
- h) rajooni või linna tööraha saadikute nõukogu täitevkomiteele esitatud avalduste ja kaebuste lühike kokkuvõte ning nende kohta vastuvõetud otsused.

58. Pärast iga rahvakohtuniku kandidaadi poolt antud hääle kokkuvõtmist ning rahvakohtunike valimiste tulemuste kohta koostatud protokollile allakirjutamist saadab rajooni või linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee esimees selle protokoll'i ühe eksemplari Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile.

Protokoll'i teine eksemplar ühes rahvakohtunike valimiste kogu asjaotimetusega jääb rajooni või linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele.

59. Rahvakohtuniku kandidaat, kes on saanud absoluutse hääleteenamuse, s. o. üle poole kõigist rajoonis või linnas antud ja kehtivaks tunnistatud häältest, loetakse valituks.

60. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium koostab rajoonide või linnade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt rahvakohtunike valimiste tulemuste kohta esitatud protokollide alusel vabariigis valitud rahvakohtunike nimekirja ja saadab selle Eesti NSV Ülemkohtule.

61. Rajooni või rajoonilise jaotuseta vabariigilise alluvusega linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee esimees annab igale valitud rahvakohtunikule välja tõendi tema valimise kohta rajooni (linna) rahvakohtu rahvakohtunikuks.

Rahvakohtunikuks valimise tõendi vormi kinnitab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

62. Kui absoluutse hääleteenamuse saanud rahvakohtunike kandidaatide arv on väiksem antud rajoonis või linnas valimisele kuuluvate rahvakohtunike arvust, märgib rajooni või linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee selle rahvakohtunike valimiste tulemuste kohta koostatavasse protokoll'i, teatab sellest viivitamatult Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile ning kuulutab välja nende rahvakohtunike kandidaatide järelvalimised, kes said kõige rohkem hääli, kuid osutusid mittevalituks, või määrab uued valimised puuduvate rahvakohtunike valimiseks.

Järelvalimiste või uute valimiste päev määratakse kindlaks hiljemalt kaks nädalat pärast esimesi valimisi.

63. Kui rajoonis või linnas antud hääle arv moodustab vähem kui poole valijate arvust, kellel on õigus hääletada selles rajoonis või linnas, märgib rajooni või linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee selle rahvakohtunike valimiste tulemuste kohta koostatavasse protokoll'i, teatab sellest viivitamatult Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile ja määrab uued valimised, mis peavad toimuma hiljemalt kaks nädalat pärast esimesi valimisi.

64. Rahvakohtunike kandidaatide järelvalimine, samuti nagu uued valimised kehtetuks tunnistatud valimiste asemel toimuvad esimesteks valimisteks koostatud valijate nimekirjade järgi ja täies kooskõlas käesoleva valimiste määrustikuga.

VII peatükk

Enne volituste tähtaja möödumist väljalangenud rahvakohtunike asemele rajoonide (linnade) rahvakohtute uute rahvakohtunike valimiste kord

65. Enne volituste tähtaja möödumist rahvakohtuniku väljalangemise korral organiseerib väljalangenud rahvakohtuniku asemele ülejäänud volituste ajaks uue rahvakohtuniku valimised Eesti NSV Ülemnõukogu

Presiidium rajooni või rajoonilise jaotuseta vabariigilise alluvusega linna tööraha saadikute nõukogu täitevkomitee kaudu hiljemalt kahe kuu jooksul, arvates rahvakohtuniku väljalangemise päevast.

66. Väljalangenud rahvakohtuniku asemele uue rahvakohtuniku valimiste päeva määrab kindlaks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium hiljemalt kaks nädalat enne valimisi.

Vastavalt sellele:

a) valimisjaoskonnad moodustatakse ja valimiste jaoskonnakomisjonid kinnitatakse hiljemalt 12 päeva enne valimisi;

b) vastavate tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed võimaldavad valijatel tutvuda valijate nimekirjadega hiljemalt 10 päeva enne valimisi;

c) rajoonide või linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed registreerivad rahvakohtunike kandidaadid hiljemalt 7 päeva enne valimisi; andmed registreeritud rahvakohtunike kandidaatide kohta ning kandidaadid ülesseadnud ühiskondlike organisatsioonide nimetused avaldatakse hiljemalt 5 päeva enne valimisi.

VIII peatükk

Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujate valimiste organiseerimine

67. Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium määrab rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujate valimised kindlaks hiljemalt 30 päeva enne nende volituste lõppemist.

68. Iga rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujate arvu määrab kindlaks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium Eesti NSV Ülemkohtu esimehe esildusel.

69. Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujate valimisi organiseerivad rajoonide ja rajoonilise jaotuseta vabariigilise alluvusega linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed.

Rajoonide ja rajoonilise jaotuseta vabariigilise alluvusega linnade tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteed:

a) teevad rajoonis või linnas kindlaks rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujate valimiste tulemused ja koostavad valitud rahvakaasistujate nimekirjad;

b) annavad valitud rahvakaasistujatele välja valituks tunnistamise tõendid;

c) valvavad valimiste kestel rajooni või linna territooriumil käesoleva valimiste määrustiku täitmise järele;

d) vaatavad läbi rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujate valimiste ebaõige läbiviimise kohta esitatud avaldused ja kaebused.

70. Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujad valitakse tööliste ja teenistujate üldkoosolekutel ettevõtete ja asutuste järgi, talupoegade üldkoosolekutel kolhooside ja külade järgi, sovhooside tööliste ja teenistujate üldkoosolekutel sovhooside järgi, sõjaväelaste üldkoosolekutel väeosade järgi, samuti valijate üldkoosolekutel nende elukoha järgi.

71. Üldkoosolekud rahvakaasistujate valimisteks kutsutakse kokku tööraha ühiskondlike organisatsioonide ja ühingute — kommunistliku

partei organisatsioonide, ametiühingute, kooperatiivsete organisatsioonide, noorsoo-organisatsioonide ja kultuuriühingute — poolt. Valijate üldkoosolekud nende elukoha järgi kutsutakse kokku rajoonide, linnade, alevite ja külade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt.

72. Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujate valimiseks kokkukutsutavate üldkoosolekute aeg ja koht tehakse valijatele teatavaks hiljemalt 3 päeva enne koosolekut.

73. Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujate valimiseks kokkukutsutud üldkoosolek on õigusvõimeline, kui sellest võtab osa enamik antud ettevõttes, asutuses, kolhoosis, sovhoosis töötavatest või sõjaväeosa koosseisu kuuluvatest valijatest või enamik valijaid nende elukoha järgi.

Üldkoosoleku juhatamiseks valitakse juhatus.

74. Rajoonide (linnade) rahvakohtute rahvakaasistujate valimistest võtavad osa kõik kodanikud, kes on saanud valimiste päevaks 18-aastaseks, välja arvatud isikud, kes seadusega kindlaks määratud korras on tunnistatud nõdrameelseks.

75. Rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujateks loetakse valituks isikud, kes said häälteenamuse teistega võrreldes ning rohkem kui poole üldkoosolekust osavõtnud valijate häältest.

76. Hääletamise tulemused kantakse üldkoosoleku protokollis, millele kirjutavad alla kõik juhatuse liikmed.

77. Üldkoosoleku protokollis peab olema märgitud:

- a) ettevõtte, asutuse, kolhoosi, sovhoosi, sõjaväeosa või asustatud punkti nimetus, kus toimus üldkoosolek;
- b) koosoleku läbiviimise kuupäev;
- c) valijate üldarv antud kollektiivis;
- d) koosolekust osavõtnud valijate üldarv;
- e) iga rahvakaasistuja kandidaadi perekonna-, ees- ja isanimi;
- f) iga rahvakaasistuja kandidaadi poolt ja vastu antud häälte arv;
- g) iga rahvakaasistuja perekonna-, ees- ja isanimi, vanus, rahvus, parteilisus, tegevusala ja elukoht ning kas ta on varem olnud rahvakaasistujaks.

78. Rajooni või rajoonilise jaotuseta vabariigilise alluvusega linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee koostab üldkoosolekute protokollide alusel kahes eksemplaris rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujate nimekirja.

Rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujate nimekirja vormi kinnitab Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

Nimekirja ühe eksemplari annab rajooni või linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee rajooni (linna) rahvakohtu esimehele, teine eksemplar jääb aga rajooni või linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele.

79. Rajooni või rajoonilise jaotuseta vabariigilise alluvusega linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee esimees annab igale valitud rahvakaasistujale välja tõendi tema valimise kohta rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujaks.

Rajooni (linna) rahvakohtu rahvakaasistujaks valituks tunnistamise tõendi vormi määrab kindlaks Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.

IX peatükk

Vastutus kodanike valimisõiguste rikkumise eest

80. Igaüks, kes vägivalla, pettuse, ähvarduse või äraostmise teel takistab Eesti NSV kodanikku teostamast vabalt oma õigust valida ja olla valitav rahvakohtunikuks või rahvakaasistujaks, samuti ametiisik või valimiste jaoskonnakomisjoni liige, kes võltsib valimisdokumente või tahtlikult loendab hääli valesti, kannab seaduses ettenähtud kriminaalvastutust.

III

**Muudatused territooriumi administratiivses jaotuses
Tadžiki NSV**

Tadžiki NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 7. oktoobri 1960 seadlusega likvideeriti Leninabadi oblasti Leninabadi rajoon, arvates Nõukogude Liidu Kangelase Azizovi nimelise, Autši-Kalatsša ja Kastakozi kišlakinõukogud Hodžendi rajooni koosseisu. Undži, Java kišlakinõukogud ja Leninabadi rajooni Sovetabadi linna tüüpi alev allutati Leninabadi Linna Tööraha Saadikute Nõukogule.

**Hodžendi alevi ümberkujundamine oblastilise alluvusega
linnaks ja rajooni ning alevinõukogu ühendamine**

Tadžiki NSV Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusega 7. oktoobrist 1960 kujundati Leninabadi oblasti Hodžendi rajooni linna tüüpi alev Hodžent ümber oblastilise alluvusega linnaks.

Hodžendi rajooni- ja Hodžendi alevinõukogu ühendati üheks Hodžendi Linna Tööraha Saadikute Nõukoguks, allutades temale Hodžendi rajooni kišlaki- ja alevinõukogud.

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumis

Raamatukaubanduse arendamisel saavutatud edu eest autasustas NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidium oma 20. oktoobri 1960 seadlusega NSV Liidu ordenite ja medalitega 110 raamatukaubanduse töötajat.

Ordeniga «Austuse märk» autasustati 10 inimest, sealhulgas Eesti NSV Kultuuriministeeriumi Raamatukaubanduse Valitsuse osakonna juhatajat Erm Feodori p. **Lundi**; medaliga «Eeskujuliku töö eest» 100 inimest, sealhulgas Tallinna raamatukaupluse nr. 14 müüjat Niina Rudolfi t. **Kõva** ja Eesti NSV Kultuuriministeeriumi Raamatukaubanduse Valitsuse juhatajat Georg Georgi p. **Sundjat**.

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

ВЕДОМОСТИ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА

ЭСТОНСКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

29 октября 1960 г.

№ 39

Год издания 1-й

СОДЕРЖАНИЕ

Указ Президиума Верховного Совета СССР о ратификации Договора об Антарктике.

Указ Президиума Верховного Совета СССР о награждении академика Сказкина С. Д. орденом Ленина.

I

97. Указ Президиума Верховного Совета Эстонской ССР об утверждении «Положения о выборах районных (городских) народных судов Эстонской ССР».

III

Об изменениях в административно-территориальном делении.

В Президиуме Верховного Совета СССР.

УКАЗ
ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА СССР

О ратификации Договора об Антарктике

Утвержденный Советом Министров СССР, одобренный Комиссиями по иностранным делам Совета Союза и Совета Национальностей Верховного Совета СССР и представленный на ратификацию Договор об Антарктике, подписанный в Вашингтоне представителем СССР 1 декабря 1959 года, **ратифицировать.**

Председатель Президиума Верховного Совета СССР **А. БРЕЖНЕВ**
Секретарь Президиума Верховного Совета СССР **М. ГЕОРГАДЗЕ**

Москва, Кремль. 20 октября 1960 г.

УКАЗ
ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА СССР

О награждении академика Сказкина С. Д. орденом Ленина

В связи с семидесятилетием со дня рождения академика Сказкина С. Д. и отмечая его большие заслуги в области исторической науки и подготовки научных кадров, наградить тов. **Сказкина Сергея Даниловича орденом Ленина.**

Председатель Президиума Верховного Совета СССР **А. БРЕЖНЕВ**
Секретарь Президиума Верховного Совета СССР **М. ГЕОРГАДЗЕ**

Москва, Кремль. 19 октября 1960 г.

I

УКАЗ
ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ЭСТОНСКОЙ ССР

97 Об утверждении «Положения о выборах районных (городских) народных судов Эстонской ССР»

Президиум Верховного Совета Эстонской ССР постановляет:

1. Утвердить «Положение о выборах районных (городских) народных судов Эстонской ССР» согласно приложению.
2. Признать утратившими силу «Положение о выборах народных судов Эстонской ССР», утвержденное Указом Президиума Верховного Совета Эстонской ССР от 12 октября 1957 года.

Председатель Президиума Верховного Совета Эстонской ССР **И. ЭЙХФЕЛЬД**
Секретарь Президиума Верховного Совета Эстонской ССР **А. КРЮНДЕЛЬ**

Таллин, 24 октября 1960 г.

Положение

о выборах районных (городских) народных судов Эстонской ССР

Глава I

Избирательная система

Статья 1. На основании статьи 81 Конституции Эстонской ССР и статьи 27 Закона о судоустройстве Эстонской ССР народные судьи районных (городских) народных судов избираются гражданами района, города на основе всеобщего, равного и прямого избирательного права при тайном голосовании сроком на пять лет.

Народные заседатели районных (городских) народных судов избираются на общих собраниях рабочих, служащих и крестьян по месту их работы или жительства, военнослужащих — по воинским частям сроком на два года.

Статья 2. Народным судьей и народным заседателем может быть избран каждый гражданин Эстонской ССР, обладающий избирательным правом и достигший ко дню выборов 25 лет.

Статья 3. На основании статьи 18 Конституции Эстонской ССР граждане всех других союзных республик пользуются на территории Эстонской ССР правом избирать народные суды и быть избранными народными судьями и народными заседателями наравне с гражданами Эстонской ССР.

Статья 4. Расходы, связанные с проведением выборов районных (городских) народных судов, производятся за счет государства.

Глава II

Списки избирателей по выборам народных судей районных (городских) народных судов

Статья 5. Списки избирателей по выборам народных судей районных (городских) народных судов составляются в городах исполнительными комитетами городских Советов депутатов трудящихся, в городах с районным делением — исполнительными комитетами районных Советов, в поселках — исполнительными комитетами поселковых Советов, в сельской местности — исполнительными комитетами сельских Советов депутатов трудящихся.

Статья 6. В списки избирателей включаются все граждане, проживающие к моменту составления списков на территории данного Совета и достигшие ко дню выборов 18 лет, независимо от расовой и национальной принадлежности, пола, вероисповедания, образовательного ценза, оседлости, социального происхождения, имущественного положения и прошлой деятельности.

Статья 7. Не вносятся в списки избирателей лица, признанные в установленном законом порядке умалишенными.

Статья 8. Списки избирателей составляются по каждому избирательному участку по форме, установленной Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР, в алфавитном порядке, с указанием фамилии,

имени, отчества, возраста и местожительства избирателя и подписываются председателем и секретарем исполнительного комитета Совета депутатов трудящихся.

Статья 9. В воинских частях и войсковых соединениях списки избирателей составляются за подписью командира. Военнослужащие, проживающие вне воинской части, вносятся в списки избирателей по месту жительства исполнительными комитетами соответствующих Советов депутатов трудящихся.

Статья 10. За 20 дней до выборов исполнительный комитет Совета депутатов трудящихся обеспечивает избирателям возможность ознакомления со списками избирателей в помещении исполнительного комитета Совета депутатов трудящихся или избирательного участка.

Один экземпляр списков избирателей хранится соответственно в исполнительном комитете Совета депутатов трудящихся, в воинской части или в войсковом соединении.

Статья 11. Заявления о неправильности в списке избирателей (невключение в список, исключение из списка, искажение фамилии, имени, отчества, неправильное включение в список и т. д.) подаются в исполнительный комитет Совета депутатов трудящихся, опубликовавший список избирателей.

Статья 12. Исполнительный комитет Совета депутатов трудящихся обязан рассмотреть каждое заявление о неправильности в списке избирателей не позднее, чем в трехдневный срок и внести необходимые исправления в список избирателей либо выдать заявителю письменную справку о мотивах отклонения его заявления. В случае несогласия с решением исполнительного комитета Совета депутатов трудящихся заявитель может подать жалобу в исполнительный комитет вышестоящего Совета депутатов трудящихся, который не позднее, чем в трехдневный срок обязан рассмотреть эту жалобу и свое решение немедленно сообщить как заявителю, так и исполнительному комитету Совета депутатов трудящихся. Решение исполнительного комитета вышестоящего Совета депутатов трудящихся является окончательным.

Глава III

Организация выборов народных судей районных (городских) народных судов

Статья 13. Выборы народных судей районных (городских) народных судов производятся в течение одного дня, общего для Эстонской ССР.

День выборов устанавливается Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР не позднее, чем за 30 дней до выборов. Выборы производятся в рабочий день.

Статья 14. Выборы народных судей организуются Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР через исполнительные комитеты районных и городских (городов республиканского подчинения без районного деления) Советов депутатов трудящихся.

Президиум Верховного Совета Эстонской ССР наблюдает на всей территории Эстонской ССР за исполнением в ходе выборов настоящего Положения о выборах, рассматривает жалобы на неправильные действия исполнительных комитетов районных, городских Советов депутатов трудящихся и выносит по жалобам окончательные решения.

Статья 15. Исполнительные комитеты районных, городских (городов республиканского подчинения без районного деления) Советов депутатов трудящихся:

а) образуют на территории района, города избирательные участки для выборов народных судей и утверждают Участковые избирательные комиссии;

б) регистрируют кандидатов в народные судьи, выставленных с соблюдением требований Конституции Эстонской ССР, Закона о судеустройстве Эстонской ССР и настоящего Положения о выборах;

в) снабжают участковые избирательные комиссии избирательными бюллетенями для выборов народных судей по форме, установленной Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР;

г) устанавливают результаты выборов народных судей по району, городу;

д) выдают избранным народным судьям удостоверения об избрании;

е) рассматривают жалобы на неправильные действия Участковых избирательных комиссий.

Статья 16. В каждом районе, городе (без районного деления) избирается один районный (городской) народный суд.

Количество народных судей для каждого районного (городского) народного суда устанавливается Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР по представлению председателя Верховного суда Эстонской ССР.

Статья 17. Список районных (городских) народных судов с указанием количества народных судей, подлежащих избранию по каждому району (городу), публикуется Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР не позднее, чем за 28 дней до выборов.

Статья 18. Для приема избирательных бюллетеней и подсчета голосов территория городов и районов делится на избирательные участки.

Статья 19. Образование избирательных участков и присвоение им порядковых номеров производится в городах республиканского подчинения — исполнительными комитетами городских Советов депутатов трудящихся, в городах с районным делением — исполнительными комитетами районных Советов депутатов трудящихся, в городах районного подчинения, поселках и сельской местности — исполнительными комитетами районных Советов депутатов трудящихся.

Образование избирательных участков производится не позднее, чем за 25 дней до выборов.

Статья 20. В зависимости от местных условий избирательные участки образуются из расчета — один избирательный участок на 300—3000 человек населения.

В отдаленных местностях и на островах допускается образование избирательных участков с числом населения менее 300, однако не ниже 50 человек.

Воинские части и войсковые соединения составляют отдельные избирательные участки с числом не менее 50 и не более 3000 избирателей.

Статья 21. В каждом избирательном участке образуется Участковая избирательная комиссия.

Участковые избирательные комиссии состояются из представителей от профессиональных организаций рабочих и служащих, кооперативных организаций, коммунистических партийных организаций, организаций молодежи, от культурных, технических и научных обществ и других общественных организаций и обществ трудящихся, зарегистрированных в установленном законом порядке, а также от собраний рабочих и служащих по предприятиям и учреждениям, крестьян — по колхозам и селам, рабочих и служащих совхозов — по совхозам, военнотружущихся — по воинским частям.

Статья 22. Участковые избирательные комиссии образуются в составе председателя, заместителя председателя, секретаря и 4—3 членов, а в избирательных участках, насчитывающих менее 300 человек населения — в составе председателя, секретаря и 1—3 членов и утверждаются в городах республиканского подчинения исполнительными комитетами городских Советов депутатов трудящихся, в городах с районным делением — исполнительными комитетами районных Советов, в городах районного подчинения, поселках и сельской местности — исполнительными комитетами районных Советов депутатов трудящихся не позднее, чем за 20 дней до выборов.

Председатель или секретарь Участковой избирательной комиссии освобождается от основной работы за десять дней до дня выборов с сохранением оплаты по месту основной работы.

Статья 23. Участковая избирательная комиссия:

а) принимает заявления о неправильностях в списке избирателей и вносит их на рассмотрение исполнительного комитета Совета депутатов трудящихся, составившего список;

б) производит по избирательному участку прием избирательных бюллетеней;

в) производит подсчет голосов по каждому кандидату в народные судьи;

г) представляет в исполнительный комитет районного, городского Совета депутатов трудящихся протокол голосования;

д) сдает делопроизводство на хранение исполнительному комитету соответствующего районного, городского Совета депутатов трудящихся.

Глава IV.

Порядок выставления кандидатов в народные судьи районных (городских) народных судов

Статья 24. Право выставления кандидатов в народные судьи районных (городских) народных судов обеспечивается за общественными организациями и обществами трудящихся: коммунистическими партийными организациями, профессиональными союзами, кооперативными организациями, организациями молодежи и культурными обществами — в лице их республиканских, районных и городских органов, а также за общими собраниями рабочих и служащих — по предприятиям и учреждениям, крестьян — по колхозам и селам, рабочих и служащих совхозов — по совхозам, военнослужащих — по воинским частям.

Статья 25. Не позднее, чем за 15 дней до выборов, все общественные организации или общества трудящихся, выставившие кандидатов в народные судьи, обязаны зарегистрировать кандидатов в исполнительном комитете районного, городского (городов республиканского подчинения без районного деления) Совета депутатов трудящихся.

Исполнительный комитет районного, городского Совета депутатов трудящихся обязан зарегистрировать всех кандидатов в народные судьи, выставленных общественными организациями и обществами трудящихся с соблюдением требований Конституции Эстонской ССР, Закона о судеустройстве Эстонской ССР и настоящего Положения о выборах.

Статья 26. Общественная организация или общество трудящихся, выставившие кандидата в народные судьи, обязаны для регистрации кандидата представить в исполнительный комитет районного, городского (городов республиканского подчинения без районного деления) Совета депутатов трудящихся следующие документы:

а) протокол собрания или заседания, на котором был выставлен кандидат в народные судьи, подписанный членами президиума, с указанием их местожительства; в протоколе должны быть указаны: наименование организации, выставившей кандидата, место, время и количество участников собрания или заседания, фамилия, имя, отчество кандидата в народные судьи, его возраст, национальность, партийность, образование, занятие, местожительство;

б) заявление кандидата в народные судьи о его согласии баллотироваться в данный районный (городской) народный суд от выставившей его организации.

Статья 27. Кандидат в народные судьи может баллотироваться только в один районный (городской) народный суд.

Статья 28. Кандидат в народные судьи не может состоять членом Участковой избирательной комиссии в том районе или городе, где он выставлен кандидатам в народные судьи.

Статья 29. Отказ исполнительного комитета районного, городского Совета депутатов трудящихся в регистрации кандидатов в народные судьи может быть обжалован в двухдневный срок в Президиум Верховного Совета Эстонской ССР, решение которого является окончательным.

Статья 30. Фамилия, имя, отчество, возраст, национальность, партийность, образование, занятие каждого зарегистрированного кандидата в народные судьи и наименование общественной организации, выставившей кандидата, опубликовываются исполнительным комитетом районного, городского Совета депутатов трудящихся не позднее, чем за 12 дней до выборов.

Статья 31. Все зарегистрированные кандидаты в народные судьи подлежат обязательному включению в избирательный бюллетень.

Статья 32. Исполнительный комитет районного, городского Совета депутатов трудящихся обязан разослать всем Участковым избирательным комиссиям избирательные бюллетени не позднее, чем за 10 дней до выборов.

Статья 33. Избирательные бюллетени печатаются на языках населения соответствующего района, города в количестве, обеспечивающем всех избирателей.

Статья 34. Каждой организации, выставившей кандидата в народные судьи, зарегистрированного в исполнительном комитете районного, городского Совета депутатов трудящихся, равно как каждому гражданину Эстонской ССР, обеспечивается право беспрепятственной агитации за этого кандидата на собраниях, в печати и иными способами, согласно статье 96 Конституции Эстонской ССР.

Глава V

Порядок голосования при выборах народных судей районных (городских) народных судов

Статья 35. Подача голосов избирательными производится в день выборов от 6 часов утра до 12 часов ночи.

Статья 36. В 6 часов утра в день выборов председатель Участковой избирательной комиссии в присутствии ее членов проверяет избирательные ящики и наличие составленного по установленной форме списка избирателей, после чего закрывает и опечатывает ящики печатью комиссии и приглашает избирателей приступить к подаче голосов.

Образцы печати Участковой избирательной комиссии и избирательных ящиков устанавливаются Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР.

Статья 37. Каждый избиратель голосует лично, являясь для этого в помещении для голосования. Подача голосов избирателями производится путем опускания в избирательный ящик избирательных бюллетеней.

Статья 38. В помещении для выборов отводятся особые комнаты или оборудуются отдельные кабины для заполнения избирателями избирательных бюллетеней. В этих комнатах или кабинах во время заполнения избирателями избирательных бюллетеней запрещается присутствие кого бы то ни было, в том числе и членов Участковой избирательной комиссии, кроме голосующих.

Статья 39. Явившийся в помещение для выборов избиратель предъявляет секретарю или уполномоченному на то члену Участковой избирательной комиссии либо паспорт, либо колхозную книжку, либо профсоюзный билет, либо иное удостоверение личности и после проверки по списку избирателей и отметки в списке избирателей получает избирательный бюллетень установленного образца.

Статья 40. Избиратель в помещении, отведенном для заполнения избирательных бюллетеней, оставляет в избирательном бюллетене фамилии тех кандидатов в народные судьи, за которых он голосует, вычеркивая фамилии остальных, затем избиратель направляется к избирательному ящику и опускает в него избирательный бюллетень.

Статья 41. Избиратель, не имеющий возможности в силу каких-либо причин самостоятельно заполнить избирательный бюллетень, вправе пригласить для этого в помещение, где заполняется избирательный бюллетень, любого другого избирателя.

Статья 42. Выборная агитация в помещении для выборов во время подачи голосов не допускается.

Статья 43. Ответственность за порядок в помещении для выборов несет председатель Участковой избирательной комиссии.

Статья 44. В день выборов, в 12 часов ночи, председатель Участковой избирательной комиссии объявляет подачу голосов законченной, и комиссия приступает к вскрытию избирательных ящиков.

Статья 45. Перед вскрытием избирательных ящиков все неиспользованные избирательные бюллетени должны быть опечатаны печатью Участковой избирательной комиссии.

Глава VI

Определение результатов выборов народных судей районных (городских) народных судов

Статья 46. В помещении, где Участковая избирательная комиссия производит подсчет голосов, при подсчете голосов имеют право присутствовать специально на то уполномоченные представители общественных организаций и обществ трудящихся, а также представители печати.

Статья 47. Участковая избирательная комиссия, вскрыв ящики, сверяет число поданных избирательных бюллетеней с числом лиц, получивших бюллетени по списку избирателей, и результаты сверки заносит в протокол голосования Участковой избирательной комиссии.

Подсчет голосов и запись результатов голосования производится отдельно по каждому кандидату в народные судьи.

Статья 48. Признаются недействительными избирательные бюллетени, в которых при голосовании оставлено кандидатов больше, чем количество народных судей, подлежащих избранию в данном районе, городе, а также бюллетени не установленного образца.

При возникновении сомнений в действительности избирательного бюллетеня вопрос разрешается Участковой избирательной комиссией путем голосования, что отмечается в протоколе.

Статья 49. Участковая избирательная комиссия составляет протокол голосования по форме, установленной Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР, в двух экземплярах, подписываемых членами Участковой избирательной комиссии, в том числе обязательно председателем и секретарем комиссии.

Статья 50. В протоколе голосования Участковой избирательной комиссии должно быть указано:

- а) время начала и окончания подачи голосов;
- б) общее число избирателей, состоящих в списке избирателей;
- в) число избирателей, получивших избирательные бюллетени;
- г) число избирателей, принявших участие в голосовании;
- д) число бюллетеней, признанных недействительными;
- е) число голосов, поданных «за» и «против» каждого кандидата в народные судьи;
- ж) краткое изложение заявлений и жалоб, поданных в Участковую избирательную комиссию, и принятые Участковой избирательной комиссией решения.

Статья 51. После окончания подсчета голосов и подписания протокола голосования председатель Участковой избирательной комиссии на заседании комиссии оглашает результаты голосования.

Статья 52. После подписания протокола голосования председатель Участковой избирательной комиссии обязан немедленно послать один экземпляр протокола голосования в исполнительный комитет районного, городского Совета депутатов трудящихся.

Статья 53. Все избирательные бюллетени (отдельно действительные и отдельно признанные недействительными) должны быть опечатаны печатью Участковой избирательной комиссии и вместе со вторым экземпляром протокола голосования, делопроизводством и печатью Участковой избирательной комиссии сданы председателем Участковой избирательной комиссии на хранение: в городах республиканского подчинения без районного деления — исполнительным комитетам городских Советов депутатов трудящихся, в городах с районным делением — исполнительным комитетам районных Советов депутатов трудящихся, в городах районного подчинения, поселках и сельской местности — исполнительным комитетам районных Советов депутатов трудящихся.

На исполнительные комитеты Советов депутатов трудящихся возлагается обязанность хранить избирательные бюллетени в течение трех месяцев со дня выборов.

Статья 54. Результаты выборов народных судей районного (городского) народного суда устанавливаются исполнительным комитетом районного, городского Совета депутатов трудящихся на основании протоколов голосования Участковых избирательных комиссий.

Статья 55. При установлении результатов выборов народных судей районного (городского) народного суда на заседании исполнительного комитета районного, городского Совета депутатов трудящихся имеют право присутствовать специально на то уполномоченные представители общественных организаций и обществ трудящихся, а также представители печати.

Статья 56. Исполнительный комитет районного, городского Совета депутатов трудящихся составляет протокол о результатах выборов народных судей по форме, установленной Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР, в двух экземплярах, подписываемых председателем и секретарем исполнительного комитета районного, городского Совета депутатов трудящихся.

Статья 57. В протоколе о результатах выборов народных судей должно быть указано:

- а) число Участковых избирательных комиссий по району, городу;
- б) число Участковых избирательных комиссий, представивших протоколы голосования;
- в) общее число избирателей по району, городу;
- г) число избирателей, получивших избирательные бюллетени;
- д) число избирателей, принявших участие в голосовании;
- е) число бюллетеней, признанных недействительными;
- ж) число голосов, поданных «за и «против» каждого кандидата в народные судьи;
- з) краткое изложение заявлений и жалоб, поданных в исполнительный комитет районного, городского Совета депутатов трудящихся, и принятые по ним решения.

Статья 58. После окончания подсчета голосов за каждого кандидата в народные судьи и подписания протокола о результатах выборов народных судей председатель исполнительного комитета районного, городского Совета депутатов трудящихся направляет один экземпляр этого протокола в Президиум Верховного Совета Эстонской ССР.

Второй экземпляр протокола вместе со всем делопроизводством по выборам народных судей остается в делах исполнительного комитета районного, городского Совета депутатов трудящихся.

Статья 59. Кандидат в народные судьи, получивший абсолютное большинство голосов, то есть больше половины всех голосов, поданных по району, городу и признанных действительными, считается избранным.

Статья 60. Президиум Верховного Совета Эстонской ССР на основании протоколов о результатах выборов народных судей, представленных исполнительными комитетами районных, городских Советов депутатов трудящихся, составляет список избранных народных судей по республике и направляет его Верховному суду Эстонской ССР.

Статья 61. Председатель исполнительного комитета районного, городского (городов республиканского подчинения без районного деления) Совета депутатов трудящихся выдает каждому избранному народному судье удостоверение об избрании его народным судьей районного (городского) народного суда.

Форма удостоверения об избрании народным судьей устанавливается Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР.

Статья 62. Если количество кандидатов в народные судьи, получивших абсолютное большинство голосов, менее количества народных судей, подлежащих избранию по данному району, городу, испол-

нительный комитет районного, городского Совета депутатов трудящихся отмечает об этом особо в протоколе о результатах выборов народных судей, немедленно сообщает Президиуму Верховного Совета Эстонской ССР и объявляет либо перебаллотировку кандидатов в народные судьи, получивших наибольшее число голосов, но оказавшихся не избранными, либо назначает новые выборы недостающего числа народных судей.

День перебаллотировки или новых выборов назначается не позднее, чем в двухнедельный срок после первых выборов.

Статья 63. Если поданное количество голосов по району, городу составляет меньше половины числа избирателей, имеющих право голосовать по этому району, городу, исполнительный комитет районного, городского Совета депутатов трудящихся отмечает об этом особо в протоколе о результатах выборов народных судей, немедленно сообщает Президиуму Верховного Совета Эстонской ССР и назначает новые выборы не позднее, чем в двухнедельный срок после первых выборов.

Статья 64. Перебаллотировка кандидатов в народные судьи, равно как новые выборы взамен признанных недействительными, производятся по спискам избирателей, составленным для первых выборов, и в полном соответствии с настоящим Положением о выборах.

Глава VII

Порядок выборов народных судей районных (городских) народных судов вместо выбывших до истечения срока полномочий

Статья 65. В случае выбытия народного судьи до истечения срока его полномочий выборы народного судьи вместо выбывшего на оставшийся срок полномочий организуются Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР через исполнительный комитет районного, городского (городов республиканского подчинения без районного деления) Совета депутатов трудящихся не позднее двухмесячного срока со дня выбытия народного судьи.

Статья 66. День выборов народного судьи вместо выбывшего устанавливается Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР не позднее, чем за две недели до дня выборов.

В соответствии с этим:

а) образование избирательных участков, а также утверждение Участковых избирательных комиссий производится не позднее, чем за 12 дней до выборов;

б) исполнительные комитеты соответствующих Советов депутатов трудящихся обеспечивают для избирателей возможность ознакомления со списками избирателей за 10 дней до выборов;

в) кандидаты в народные судьи регистрируются исполнительными комитетами районных, городских Советов депутатов трудящихся не позднее, чем за 7 дней до выборов; данные о зарегистрированных кандидатах в народные судьи и наименования общественных организаций, выставивших кандидатов, опубликовываются не позднее, чем за 5 дней до выборов.

Глава VIII

Организация выборов народных заседателей районных (городских) народных судов

Статья 67. Выборы народных заседателей районных (городских) народных судов назначаются Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР не позднее, чем за 30 дней до истечения срока их полномочий.

Статья 68. Количество народных заседателей для каждого районного (городского) народного суда устанавливается Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР по представлению председателя Верховного суда Эстонской ССР.

Статья 69. Выборы народных заседателей районных (городских) народных судов организуются исполнительными комитетами районных, городских (городов республиканского подчинения без районного деления) Советов депутатов трудящихся.

Исполнительные комитеты районных, городских (городов республиканского подчинения без районного деления) Советов депутатов трудящихся:

а) определяют результаты выборов народных заседателей районного (городского) народного суда по району, городу и составляют списки избранных народных заседателей;

б) выдают избранным народным заседателям удостоверения об избрании;

в) наблюдают на территории района, города за исполнением в ходе выборов настоящего Положения о выборах;

г) рассматривают заявления и жалобы на неправильное проведение выборов народных заседателей районного (городского) народного суда.

Статья 70. Народные заседатели районных (городских) народных судов избираются на общих собраниях рабочих и служащих — по предприятиям и учреждениям, крестьян — по колхозам и селам, рабочих и служащих совхозов — по совхозам, военнослужащих — по воинским частям, а также на общих собраниях избирателей — по месту их жительства.

Статья 71. Общие собрания по выборам народных заседателей созываются общественными организациями и обществами трудящихся: коммунистическими партийными организациями, профессиональными союзами, кооперативными организациями, организациями молодежи и культурными обществами. Общие собрания избирателей по месту их жительства созываются исполнительными комитетами районных, городских, поселковых или сельских Советов депутатов трудящихся.

Статья 72. О времени и месте общего собрания по выборам народных заседателей районных (городских) народных судов избиратели оповещаются не позднее, чем за три дня до собрания.

Статья 73. Общее собрание по выборам народных заседателей районных (городских) народных судов считается правомочным при участии в нем большинства избирателей, работающих на данном пред-

приятии, в учреждении, колхозе, совхозе, состоящих в воинской части или большинства избирателей по месту их жительства.

Для ведения общего собрания избирается президиум.

Статья 74. В выборах народных заседателей районных (городских) народных судов участвуют все граждане, достигшие ко дню выборов 18 лет, за исключением лиц, признанных в установленном законом порядке умалишенными.

Статья 75. Избранными в состав народных заседателей районного (городского) народного суда считаются лица, получившие наибольшее количество голосов по сравнению с другими и более половины голосов избирателей, присутствующих на общем собрании.

Статья 76. Результаты голосования заносятся в протокол общего собрания, который подписывается всем составом президиума собрания.

Статья 77. В протоколе общего собрания должно быть указано:

а) наименование предприятия, учреждения, колхоза, совхоза, воинской части, населенного пункта, в котором состоялось общее собрание;

б) дата проведения собрания;

в) общее количество избирателей в данном коллективе;

г) общее количество избирателей, присутствовавших на собрании;

д) фамилия, имя и отчество каждого кандидата в народные заседатели;

е) количество голосов, поданных «за» и «против» каждого кандидата в народные заседатели;

ж) фамилия, имя, отчество, возраст, национальность, партийность, занятие, место жительства каждого народного заседателя, а также избирался ли он ранее народным заседателем.

Статья 78. Исполнительный комитет районного, городского (городов республиканского подчинения без районного деления) Совета депутатов трудящихся, на основании протоколов общих собраний, составляет в двух экземплярах список народных заседателей данного районного (городского) народного суда.

Форма списка народных заседателей районного (городского) народного суда устанавливается Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР.

Один экземпляр списка передается исполнительным комитетом районного, городского Совета депутатов трудящихся председателю районного (городского) народного суда, а второй экземпляр остается в делах исполнительного комитета районного, городского Совета депутатов трудящихся.

Статья 79. Председатель исполнительного комитета районного городского (городов республиканского подчинения без районного деления) Совета депутатов трудящихся выдает каждому избранному народному заседателю удостоверение об избрании его народным заседателем районного (городского) народного суда.

Форма удостоверения об избрании народным заседателем районного (городского) народного суда устанавливается Президиумом Верховного Совета Эстонской ССР.

Глава IX

Ответственность за нарушение избирательных прав граждан

Статья 80. Всякий, кто путем насилия, обмана, угроз или подкупа будет препятствовать гражданину Эстонской ССР в осуществлении его права избрать и быть избранным в народные судьи или народные заседатели, а равно должностное лицо или член Участковой избирательной комиссии, совершившие подлог избирательных документов или заведомо неправильный подсчет голосов, несут установленную законом уголовную ответственность.

III

Об изменениях в административно-территориальном делении**ТАДЖИКСКАЯ ССР****Упразднение Ленинабадского района**

Указом Президиума Верховного Совета Таджикской ССР от 7 октября 1960 года Ленинабадский район Ленинабадской области упразднен, с включением кишлачных Советов им. Героя Советского Союза Азизова, Аучи-Калача и Кастакоз в состав Ходжентского района. Кишлачные Советы Унджи, Ява и поселок городского типа Советабад Ленинабадского района подчинены Ленинабадскому городскому Совету депутатов трудящихся.

Преобразование поселка Ходжент в город областного подчинения и объединение районного и поселкового Советов

Указом Президиума Верховного Совета Таджикской ССР от 7 октября 1960 года поселок городского типа Ходжент Ходжентского района Ленинабадской области преобразован в город областного подчинения.

Ходжентский районный и Ходжентский поселковый Советы объединены в один Ходжентский городской Совет депутатов трудящихся, с подчинением ему кишлачных и поселковых Советов Ходжентского района.

В Президиуме Верховного Совета СССР

За достигнутые успехи в развитии книжной торговли Президиум Верховного Совета СССР Указом от 20 октября 1960 года наградил орденами и медалями СССР 110 работников книжной торговли. Орденом «Знак Почета» награждено 10 человек, в том числе заведующий отделом Управления книжной торговли Министерства культуры Эстонской ССР **Лунд Эрм Феодорович**; медалью «За трудовое отличие» — 100 человек, в том числе продавец книжного магазина № 14 гор. Таллина **Кыва Нина Рудольфовна** и начальник Управления книжной торговли Министерства культуры Эстонской ССР **Сундя Георг Георгиевич**.

ESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU VÄLJAANDIS
ÜLEMNÕUKOGU
TEATAJA

1960. aasta 10. number Nr. 43 1. väljaand

Väljaandja: Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium.
2 trükiroognat. Trükkimisele antud 27. oktoobril 1960. Tellimise nr. 743.
ENSV MN Asjadevalitsuse Trükikoda, Tallinn.

Издатель: Президиум Верховного Совета Эстонской ССР.
2 печ. листа. Сдано в печать 27 октября 1960 г. Заказ № 743.
Типография Управления Делами СМ ЭССР, Таллин.

MB-08231.

Tiraaz 2250 eks

000000

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR

39034

Raamatupalat
60-133a